

A KANADAI MAGYAR SZÖVETSÉG HIREI

ALAKULT 1928 FEBRUÁR 1.-én — KÖZPONTI IRODA: WINNIPEG, MAN. 544 Main Street.

A SZÖVETSÉG CÉLJA: Egy táborba való tömörítés útján a kanadai magyarság boldogulását és Kanadába való beilleszkedését minden rendelkezésre álló eszközzel elősegíteni.

A magyar bányászok és a szakszervezetek

Az edmontoni napilapok beszámoltak arról, hogy az albertai bányászuniók értekezletén a rosdalei szakszervezeti kiküldött nemcsak megtámadta szakszervezetének magyar tagjait, hanem oly válatlanságokat állított rólunk, amelyek teljesen felháborították a rosdalei magyarságot.

Ugyanakkor, amikor a rosdalei magyarok Lukács Lajos, az edmontoni magyarság érdemes vezetője és a Kanadai Magyar Szövetség Központi Intézőbizottságának észkalbertai képviselőjének segítségével kézzelfogható bizonyítékokkal nyilvános elégtételt szereztek a sérelemért, érdemesnek látjuk foglalkozni a kanadai szakszervezetek és a magyar munkásság viszonyával.

A magyar ipari munkásság minden adott alkalmammal megragadja az alkalmat és nemcsak tagjává válik az illetékes szakszervezetnek, hanem magával hozott törvényszerű felfogásától indítva, szigorúan eleget tesz kötelességének.

Az angol nyelv tudásának értékelése következtében a szakszervezetek kiküldöttjei, eltekintve egy-egy kivételes esetől, angol származású munkásokból kerülnek ki. És dacára annak, hogy a nem-angol eredetű munkásság minden tekintetben hozzájárul a szakszervezetek fenntartásához és joggal következtethetjük, hogy jelentékeny részét képezi a szakszervezetek tagságának, mégis állandóan hallhatjuk, hogy a helyi, tartományi, sőt országos összefüggéseken nemcsak kifejezésre jut a bevándorolt munkásság iránt érzett ellenszenv, de sokszor azoknak érdekeivel ellentétben álló, illetve azok érdeke ellen irányuló határozatokat fogadnak el.

Jellemző példa gyanánt felemlíthetjük a Bányászszövetség edmontoni gyűlésén hozott határozatból kifolyólag máris küldöttség járult az albertai kormány elé, hogy törölje el az új bányász törvény tervezetéből az úgynevezett "B" igazolványokat és csakis első osztályú igazolványokkal bírók legyenek jogosítva bányamunkára. A "B" igazolványokkal bányamunkára jelentkezők ideiglenes munkát nyernének mindaddig, amíg az illetékes bizottság előtt állandó képesítést nem nyernek. A bányászszövetség azt is tervbevette, hogy a prérin levő lignit, azaz barnaszén-bányákra szóló igazolványok eltörlésével csak azok mehessenek bányamunkára, akik a bituminos, azaz keményszén-bányákban való munkára képesítve vannak.

Mindakét esetben a szakszervezet arra törekszik, hogy az angol vizsgák letételét annyira megnehezítsék, hogy csak kivételes esetekben tudjanak idegenajkúak s így többek között a magyarok is bányamunkára engedélyt szerezni és a bányamunkát az angol származásúak részére kisajátítsák.

Amidőn ez a kérdés beünket magyarokat igen közelről érdekel, — mert hiszen a bányamunka éppen oly szezonmunka, mint pl. a farmon való elhelyezkedés, azzal a különbséggel, hogy a farmszezon végeztével veszi kezdetét s ezáltal a bányamunkában elhelyezkedőknek folytatódó, vagyis téli munkát is biztosít — teljesen tehetetlenül állunk, mivel sajnos a magyarság még tartományi vagy szövetségi képviselőházban nincs hivatalosan képviselve és az albertai magyar bányászszág még nincs a Kanadai Magyar Szövetségben oly számban tömörülve, hogy annak védőszármái alatt érdekeit védelmezni tudná.

A jelen helyzetben az albertai magyar bányászszágnak a rosdalei magyarságon esett sérelmén és a Bányászszövetség álláspontjának olulva nem tehet okosabbat, mint ha a helyi szakszervezetek gyűlésein minél nagyobb számban részt vesz, és azok tisztviselőinek vagy kiküldöttjeinek magyar és általában "idegen-ellenes" munkáját ellenőriz és oly szervezetekben, ahol a magyarság jelentékeny számban van képviselve, ly esetekben kifolyólag a magyarság nevében tiltakozását jelenti be. Ezáltal talán javíthatunk azon a neveltséges helyzeten, hogy ugyanaz a szervezet, amelynek a magyarság részben fenntartója és amely tagjainak az érdekeit volna hivatva megvédeni — legalább ne támadjon magyar tagjai ellen.

Ez az eset arra is figyelmeztet bennünket, hogy itt lenne az ideje, hogy a Kanadai Magyar Ujságban a magyar bányászok az őket érdeklő ügyek ismertetésével egy rovatot tartanak fenn érdekelők megvédésére és ezáltal a magyarságon esett sérelmekben egyöntetű állásfoglalást biztosítanak.

Mielőtt a rosdalei magyarságon esett sérelem és a bányászunió idegenellenes fellépése felett napirendre térnénk, meg kell önmagunkat nyugtatnunk, hogy minden ármánykodás ellenére, amíg az állam és a bányatulajdonosok a magyar munkásságot saját érdekelik szemmel tartása mellett azoknak munkája után fogják értékelni, még akkor is, ha saját munkátsáik is ellenük mennek, s honfitársaik olyan jó hírnévnek fognak örvendeni, mint a rosdalei magyar bányászok, — akkor még nincs semmi sem elveszve.

AGYONUTÓTTA A FA A MAGYART

British Columbiában együtt dolgozott Longworthon egy csa pat magyar; irtották az erdőt s az egyik irtalmatlan nagy törzs oly szerencsétlenül esett, hogy Shomikrászth Gusztávot (a levélben csak rosszul tudtuk olvasni a nevet s nem tudjuk, he lyoen van-e leírva. Szerk.) honfitársunkat teljesen összetörve egy jászó hallatása nélkül

nyomta be a magas hóba. Gerő, Orosz, Kecskés, Ersai rögtön segítségére futottak, de már késő volt, a szerencsétlen magyar vére pirosra festette az erdő havát. A távol hazában felesége és kis családja siratja családfenntartóját! Biztosítva volt-e a szerencsétlen nem tudjuk.

Vlasits György.

NAGYON KELL VIGYÁZNI A FARMERNEK

Egy 63 éves öreg ruthén farmert is kicsalt február 21.-én W. Fenwoodon a szép idő; szalmáért ment rejkével s midőn megrakodva hazafele tért, a nagy hóban megbillent a szán, a villa nyéllel furódott a hóba, ágai pedig felfelé nyultak s az egyik ág a farmer felszemébe hatolva tarkóján jött ki. Február 23.-án már el is temették. Sipos György.

SZT. ANTAL KATH HITKÖZSÉG WINDSOR, ONT.

Az 1930 február hó 7.-én a hitközség kebelében megalakult ifjúsági egyet alapszabálykészítő bizottsága elkészülvén munkájával az egyet elé terjesztette az alapszabályokat, melyeket el fogadtak s végleges tisztviselőknek a következőket választották: elnök Previz József, titkár Tripsánszky Sándor, jegyző Győry József, pénztárnok Szaniszlai József, ellenőrök Póczok és Horváth, főrendező pedig Csik Ferenc.

A hitközség ifjúsága szépen dolgozott a hitközség érdekében s most mint egyet még tevékenyebben akar buzgálkodni.

A Szt. Antal hitközség Ifjúsági egylete a hitközségtől február hó 16.-án dísznótáros vacsorát kapott, melyet most egy fényesen sikerült farsangi bál átengedett jóvedelmével viszonozott a hitközségnek. A bálon részt vettek a Windsorban már többször vendégül látott "Toldi Szt. István hitközség"-hez tartozó magyar lányok s a folyó másik partján fekvő Detroitból is többen. Sajnos Windsorban kevés a lány s most a nagy vendégjárás vig farsangot szerzett a windsori ifjaknak.

Rev J Matty.

EGY DEPORTALASRA ITÉLT MAGYAR NŐ A TENGHERBE VETETTE MAGAT

Papp Teréz nevezetű magyar asszony a Saint Louis nevű hajón Amerikába érkezett. A bevándorlási hatóság azonban a gyógyíthatatlan betegségben szenvedő asszonyt nem engedte partra szállni. Papp Teréz egy pestmegyei községből való s már hosszabb ideig volt Amerikában és most Clevelandban élő nevelt leányához igyekezett. A deportálás hírére az asszony a tengerbe vetette magát és bele is fullt.

HUSZONÖT ÉHEZŐ GYEREK KIFOSZTOTTA EGY BERLINI PÉKÜZLETET

A lichtenbergi külvárosban huszonöt fiatal gyermek megtámadott egy péküzletet és ellopta a kirakatban álló kenyereket. A huszonöt gyermek egy környékbéli nevelőintézetből elszökött, ahol néhány nappal e-lőtte éhségáldás volt. A nevelőintézet az egész vonalon szigorú "takarékoságot" léptetett életbe és a napi ételadagokat is csökkentette. Huszonöt növendék a lázadás után megszökött az intézetből és Berlinbe jött. Ezek rabolták ki azután a lichtenbergi péküzletet.

HIREK A WINDSORI MAGYAR EVANGÉLIKUS EGYHÁZ KÖRÉBŐL

Közlő Papp János László, lelkész ESKÜVŐ: Február 22.-én esküdtek egymásnak örök hűséget Lancsa János és Puskely Erzsébet. Tanuk voltak Riedl János és Weixl Mihály. A házasság szerző Isten áldása kísérelje egész életükön keresztül ezen új házastársakat.

SZINIELŐADÁS. A detroiti magyarság egyik legjobb műkedvelő gárdája "A Detroiti Magyar Műkedvelő Kör" előadásában színre kerül folyó év március hó 9.-én, vasárnap este fél 8 órai kezdettel a helybéli magyar református templom nagy termében a windsori magyar evangélikus egyházközség templomlapja javára, Dankó Pista, Detroitban már kétszer nagy sikert aratott háromfelvonásos énekes és táncos népszínműve a "Cigányszerelem." Rendező Mogyorósi Zsigmond. A dalokat zongorán kíséri Gutovsz József. Jegyek elővételben kaphatók: Temesy és Veres üzleteiben, Varga Miklós irodájában, az egyház presbitereinél és a lelkész hivatalában (1172 Elsmere Ave Windsor.) Ezuton is szeretettel meghívjuk hittestvéreinket s az érdeklődőket.

SZERETETVENDÉGSÉG. Komoly és egyuttal kellemes összejövetele volt egyházközségünknek a február hó 23.-án, vasárnap az Evangélikus Nőegyesület rendezésében tartott szeretetvendégség alkalmával. Az estély rendezői annak főcéljával a vallásosság kimélyítését tűzték ki a magyar kultúra kincseinek felhasználásával. A szereplők nívós és magas színvonalu műsorukkal a megjelent közönség teljes elismerését érdemelték ki maguknak. Imáit mondott Becker Jakab, detroiti ev. lelkész. Megnyitó beszédet tartott Papp Lilla. Irredenták, vallásos és tréfas szavakat adtak elő: Barthos Balázs, Sáska Imre, Molnár Mihály és Dezső Tamás. Magyar dalokat énekelt Dr. Jánosy Istvánné, Dr. Molnár Jenőné művészes kísérete mellett. Egy kedves detroiti vendégünk kislánya Kozma Ilona magyar szülő táncot lejtett igazi rátermettséggel. Papp Lilla és Rajki Pál magyar ruhában szintén magyar táncot jártak temperamentumos ügyességgel. Az Evangélikus Énekar gyönyörű magyar dalokat énekelt s az énekkar tagjai megérdemlik, hogy nevüket is ideiktassuk a többi ügyes szereplők közé: Varga Béla, Rajki Pál, Segő Sándor, Molnár Mihály, Mihalovics István, Harsányi Sándor, Kriskó Miklós és Lehoczky János. Bejek Sára ügyesen látta el a táncosokat zongorakísérettel. Papp János ev. lelkész a Luther Kis Kátféja és az ágostai hitvallás 400 éves, a kereszttyén egyház 1900 éves évfordulójáról tartott komoly és tartalmas előadást. Konferált Papp János Lászlóné.

Természetbeni adományokat adtak: Varga Sámuelné, Papp Lilla, Bejek Sára, Papp Jánosné, Czilli Józsefné, Ködmön Józsefné, Varga Béla, Pavlinyi Jánosné, Pohánka Istvánné, Zsigmond Istvánné, Mogyorósi Lászlóné, Kriskó Miklós, Temesy Istvánné, Segő Sándorné és Lehoczky Jánosné. Az estélyen a házasszonyi tisztet a következők töltötték be elismerésméltóan: Bejek Sára, Papp Lilla

Czilli Józsefné, Varga Sámuelné, Varga Béla, Temesy Istvánné, Pohánka Istvánné, Zsigmond Istvánné, Mogyorósi Lászlóné. Egyháznaknak egy magát megnevez-

ni nem kívánó barátja 10 dollár adományozott a Nőegyesületnek, Németh József, Detroitból \$2.00-t felülfizetett.

Cholnoky Viktor és az angol sajtó

A magyar irodalom egyik legkiválóbb képviselőjét, Cholnoky Viktort sokan ismerik közölünk, kiváltképpen az "Elémült harangok" című gyönyörűsége regénye nyomán, amelyben erdélyi székely testvéreinknek az oláh tenger elleni kulturális küzdelmeiről állít örök emléket az utókor tanúságára. Cholnoky könyve ma már minden egyes művelt magyar közönsége s egyik legnagyobb bizonyossága annak, hogy Magyarország milyen elnézéssel kezelte a nemzeti császár részről és külföldről tüztelt magyarellenes mozgalmait és eltűrte azt, hogy az oláhok a székeleket rovására tért hódítsanak.

Kevesen tudják azonban Cholnoky Viktortól, hogy nagyszerű nyelvbúvár volt és örökké derűs kedéllyel olyan fordulatok nyelvi érdekeségeket fedezett fel, mint kevés más

író a világon. S míg sajnos angolra még nem ültették át egyetlen regényét sem, a nyelvi sajátosságok kutatásáért még itt az amerikai színpadon is kijár neki a babér. Legutóbb a Winnipeg Evening Tribune, amely már oly sok esetben szállt alá a magyar érdekekért, a következő érdekeséget közli, mint "Victor Cholnoky, famous Hungarian writer" találmányát. Ha a világverő Napoleon nevének kezdőbetűiből egyet mindig elhagyunk a következőképpen: Napoleon, Apoleon, Oleon, Leon, Eon. On és ezt viszont így csoportosítjuk mondatba — Napoleon on leon oleon apoleon eon ploon, — akkor ez ögörg nyelvűl magyarra fordítva asórol-szóra est jelenti: Napoleon volt a népek oroszlanja, aki sok várost elpusztított.

DITTON ANTAL

ezuttal értesíti Kanada magyarságát, a borbély- és szabómestereket, hogy Winnipegben 264 Jarvis Ave. alatt valódi OHAZAI MŰKÖSZÖRÖS MŰHELYT nyitott és a legfinomabb munkákat jutányos áron vállalja, teljes garanciával.

Elsőrangú fényképezési műtermünk a legmodernebb felszereléssel várja Önt, hogy arcképet megörökítsen. Ugyancsak készítünk esküvői családi és egyleti csoportképeket jutányos áron gyönyörű kivitelben.

THE STAR PHOTO STUDIO
490 Main Street. WINNIPEG, MANITOBA.

Third Great West Canadian FOLK DANCE FOLKSONG AND HANDICRAFTS Festival at CALGARY MARCH 19 to 22

Négy napon át lesz élvezhető fűlbemáso zene és ének és a prérítartományok népeinek — az angoloknak, franciáknak, németeknek és európaiaknak — színdísz népművészete s háziipara. Az énekesek, a zenekarok és nemzeti táncosok az egyes nemzetek eredeti ö hazai, festői népviseletében fognak pompázni.

Vendégművészeink között lesznek: Isabella Burnada, Selma Johanson de Coster (a svéd csalóány) és Charles Marchand a francia kanadai népekes. Carrie Mohalek énekművésznő magyar népdalokat fog énekelni.

A kézmunka kiállítását a "Canadian Handicrafts Guild" (Alberta Branch), a zene és ének hangversenyeket pedig a "Canadian Pacific Railway" rendezi.

N.B. Akik kézmunkát kiállítani szándékoznak, lépjenek érintkezésbe Mrs. J. J. Anderson titkárnővel, kinek pontos címe: Secretary Alberta Branch, Canadian Handicrafts Guild, Le Marchand Apts., Edmonton, vagy Palliser Hotel Calgary, Alta.

Illusztrált tájékoztatót a

PALLISER HOTEL

igazgatójához (Manager) kell fordulni. Címe: Canadian Pacific Hotel, Calgary, Alta.